

1. Ikebana. Alex Marchenko (UA).

Ikebana – elegantiškas paprastumas. Manoma, kad ikebana kopijuoja natūralias augalų formas, tai, kaip jie auga laukuose ir kalnuose. Tačiau ikebana nėra nei kopija, nei miniatiūra. Mes dedame tiek pastangų, kad kieme pastatytume akmenų sodą ar fontaną, pamiršdami, kad ikebanos menas per trumpiausią įmanomą laiką suteikia galimybę pamatyti begalinius kalnus ir upes viename vandens laše ar mažoje šakelėje. Tai stebuklingas menas.

2. Oculus. Margaryta Zhurunova, Bogdan Lokatyr (UA).

Žodis „oculus“ tai architektūrinis terminas, reiškiantis angą kupolo centre. Tvenkinys yra visiškai uždengtas plūdenomis, tarsi paslaptinga tamsi šventykla, į kurią mes atvėrėme langus - nuo mūsų iki jų, nuo jų iki mūsų.

5. Tarp ten ir dabar. Kristina Šaltytė, Domas Ignatavičius.

Kiauras aukštas išraiškingas kelmas – kas gi ten viduje?! Tai ir sprendimas: atrasti ir ištraukti! Kodėl būtent baltą ir švarų, kodėl raudonas kablys: tai ir provokacija, ir galimybė reikštis žiūrovo fantazijai, juk nebūtinai senam kelme turi slėptis bjaurastis. Naudojant *ready-made* objektus – raudonas kablys, virvės – ieškoma santykio tarp gamtos objekto ir žmogaus veiklos, bandant ištraukti iš išpuvusio kelmo tai, kas slepiasi jo viduje. TEN – išpuvusio kelmo viduje ir DABAR – ką dabar mes ištraukiam, įtempiam ir nepaleidžiam TARP PRAEITIES IR DABARTIES.

6. O kas čia? Birutė Bikelytė, Kristina Mažeikaitė

Gamtą priimame kaip duotą, kasdienišką, pažįstamą. O kas, jei į viską pradėtume žiūrėti kitu, gerokai mažesnio sutvėrimo žvilgsniu? Instaliacija sudaryta iš 7 periskopų, leidžiančių pažvelgti į gamtą iš vaiko, o gal net ir mažo gyvūnėlio perspektyvos.

7. Komunalinis namas. Margaryta Zhurunova, Bogdan Lokatyr (UA)

Mes dažnai vaikštinėjame po parką ir nesuprantame, koks audringas gyvenimas vyksta aplink mus. Kad ir skruzdėlynas, kuriame tūkstančiai vabzdžių gyvena, dauginasi, stato, sprendžia savo kasdienes užduotis. Mūsų darbas yra bandymas pažymėti šį gyvenimą, ištraukti jį į dėmesio centrą, naudojant bendruomeniškumo metaforą: už niekuo neypatingo namo sienų gali slėptis audringa veikla.

8. Sergėtojas. Natalja Učvatova, Virgilijus Kubilius.

Festivalio pavadinimas „Atradimai“ visiškai atitinka realybę. Šiame tolimame botanikos sodo kampelyje manęs iš tiesų laukė tikrieji atradimai. Buvo liepos vidurys ir pusiasalyje aptikau žydinčias gana retas Lietuvoje LAUKINES ORCHIDĖJAS – plačialapį skiautalūpį (*Epipactis helleborine*). Džiaugsmas ir euforija apėmė mane! Taip gimė mintis sukurti jų augavietėje „Sergėtoją“.

9. Didieji Grįžulo Ratai. Juozas Budzinauskas

Visą laiką mane traukė žvaigždėtas dangus. Vienas labiausiai pažįstamų ir ko gero mūsų pusrutulyje svarbiausias yra „samtis“ – Didieji Grįžulo Ratai arba dar Didžiosios meškos-lokės žvaigždynas. Jis kartu su Mažaisiais Grįžulo Ratais sukasi apie Šiaurinę žvaigždę, esančią pastarųjų uodegos gale. Mes žinome, kad žvaigždės nevienodai nutolusios nuo mūsų, ir matome tik vieną jų projekciją iš Žemės, tad pabandžiau padaryti trimatį vaizdą, kaip tas žvaigždynas maždaug realiai išsidėstęs erdvėje.

Tokia menine vizualizacija-interpretacija panaudodamas sau gan mielą ir daug galimybių teikiančią medžiagą (šakas) kartu dariau kiekvieną žvaigždę vis skirtingą. Jos skiriasi tam tikrais motyvais: tai latviško audeklo žvaigždės, tai skandinaviško trikselio, primena ir lietuvišką stogastulpių tradiciją ar per Jonines deginamą šiaudų ratą, iškeltą ant karties. Kažkiek visa tai siejasi su pasaulio medžio vaizdiniu, ir netgi su mūsų mūsų dienų ekologijos aktualijomis.

10. Gerų minčių šaltinis. Jānis Gutāns-Grasis (LV)

Mano mintys yra apvalios,
Kaip mėnulis, kaip šulinys,
Kaip akmenukas.
Ir kiekvienas žingsnis –
Arčiau savęs.
Mes niekada nežinome
Kur nuves tas kelias.
Laikas skuba
Kaip lašas vandens,
Apsuku savo minčių upes,
Pačiupt už uodegos – taip lengva.
Aš dainuosiu
Dainą apie žvaigždes
Apvalų pasaulį,
Apvalias geras mintis...

11. Geocentrinis gimimo momentas. Sanda Zeme (LV)

Žmogus turi negailestingą norą tyrinėti pasaulį – pradėdant nuo artimiausios aplinkos, baigiant kosmosu. Mokslininkai neginčija, kad planetos skrieja aplink Saulę, bet jei norime iširti save, pamatyti, kaip planetos veikia mus, galime Žemę vėl pastatyti centre, tuomet astrologai vėl tampa geocentriški. Ši kompozicija vaizduoja vieno žmogaus gimimo momentą.

12. Šernas. Arvydas Ališanka

„Šernas“ yra specifinės vietos skulptūra. Idėja kilo pamačius ažuolyną su įstabia šakų ritmika. Įvietinta jauno ažuolyno paunksmėje ir sukonstruota iš ažuolo šakų skulptūra yra ritmiškai susieta su ažuolų šakomis ir tampa ažuolyno neatsiejama dalimi.

Juk ką gali sutikti po ažuolais, kur tiek gilių? Nebent risnojančią šerną...

13. Ryšys. Eglė Maskaliūnaitė-Butkuvienė.

Remiuosi etnokultūra. Tai – lyg koplytstulpis. Piešinys – metalinių kryžių interpretacija. Su atradimų tema siejasi priežodžiu, jog nauja – tai iš naujo atrasta sena. Medžiagą darbui naudoju iš tos pačios aplinkos, nenorėjau, kad tai būtų svetimkūnis arba kažkas kontrastingo. Taip pat buvo netikėtumų – sudžiūvusios beržų šakelės, kuriomis buvo nuklota žemė, apsprendė darbo ažūrą ir plaukuotumą. Jos plonos, beprotiškai trapios, nukabusios, dėl jų darbas primena džiuto gobeleną iš mamos dirbtuvės.

14. Trimitėliai. Daumantas Kučas

Išdidintų medinių grybų *trimitėlių* kolonija, po kurią galima pasivaikščioti ir galbūt patirti nuostabą, nusikelti į mistinę erdvę. Idėja paprasta, tiesiog mėgstu grybauti ir norėčiau pasidalinti atradimo džiaugsmu su kultūros „grybautojais“. Grybavimas man nėra tik ūkinė veikla, tai daugiau klaidžiojimas po gamtą, jos pažinimas, taip pat klaidžiojimas po savo gamtą-sąmonę ir pasąmonę. Grybų išdidinimas kaip žiūrėjimas pro padidinimo stiklą, tai priemonė pamatyti iš pirmo žvilgsnio nematomus dalykus.

15. Saugumo zona. Irina Amosova-Novikova

Plyni miškų kirtimai – kiek laimėsime ir kiek prarasime? Kas gyvens dirbtinėje saugumo zonoje, jeigu daugybės gyvybės rūšių, augalų, gyvūnų, paukščių išgyvenimas priklauso nuo senųjų miškų išlikimo?

„Saugumo zona“ – tai mūsų buveinės vizualizacija po miškų plynų kirtimų, laukinės gamtos išnaikinimo.

18. Mėlyna – vadinasi žmogiška. Emilija Višinskaitė, Erikas Siliuk, Algis Sprindžiūnas

„Mėlyna, vadinasi žmogiška“ – tai nuoširdesnio ir tikresnio santykio su gamta, kurią matome, parodymas. Šio darbo tikslas – pabrėžti dažnai neapastebimas gamtos objektų savybes. Instaliacija seka dominuojančią vandens telkinio savybę – pailgumą. Mėlynos spalvos linija, išsiskirianti iš natūralaus kolorito, pabrėžia šią savybę, tačiau tuo pačiu nurodo ir tai, kad ji yra tiek pat žmogiška ir dirbtina, kiek ir sintetinė mėlyna spalva ar tiesi linija. Tai paaiškėja, kai pastebime, kad vandens telkinys turi žiūrėjimo tašką, iš kurio atsiskleidžia pailga, žmogaus jam suteikta forma.

Šis darbas atskleidžia žmogaus įsikišimą į gamtą, parodydamas dabartiniam pasauliui dažną natūralios eigos sutrikdymą. Taip norima ir suerzinti žiūrovą, klausiant kokios jo vertybės: ar jis iš tiesų tausoja gamtą, ar sugeba ja džiaugtis tik tada, kai prie gamtos objektų prisiliečia kitas žmogus? Kiek mūsų aplinkoje yra gamtos? Ir kiek yra žmogaus? Pabrėžiant šias savybes, siekiama žiūrovą paskatinti akyliau tyrinėti gamtos objektus, atrasti tikrąjį santykį su gamta, pamatyti, ką gamta sukuria pati ir ką jai suteikia žmogus.

19. Slėpimasis. Aleksandr Nikituk

Projekto kompozicija pagrįsta dviem pagrindiniais komponentais: medžiu ir kaukėmis. Medis čia biologinės gamtos simbolis, kaukės – kaip apibendrintas žmonijos simbolis. Integravus juos į vieną projektą, susidaro iliuzija, kad medis gyvas – ne kaip medis, o kažkas įdvasinto. Kuriama iliuzija suteikia jam nebūdingų savybių. Taigi metaforinės transformacijos dėka projektas skatina žmones kokybiškai pakeisti požiūrį į gamtą.

„Slėpimasis“ nėra demonstruojamas dažnai lankomose erdvėse, matomose iš tolo. Jo buvimo vieta parinkta taip, kad taptų atradimu žiūrovui.

20. Medžio akis. Marius Skudzinskas

Genint medžius, nupjovus ar vėtrai nulaužus šaką, lieka žaizda – medžio akis. Tokią medžio akį užlopiu papjė mašė technika ir kuriu vizualų piešinį. Naudoju simbolius – saulės ženklą svastikėlę ir vaikišką saulutę kaip apsaugą. Užlopius žaizdą, medis per tą vietą atiduos mažiau drėgmės ir gyvens ilgiau.

21. Laiko plūdės. Rūta Dzindziliauskaitė

Ar pastebėjote, kad susiję atradimai tuo pat metu yra padaromi biologijoje, medicinoje, fizikoje ir chemijoje, skirtingose šalyse įvyksta vienodi atradimai, vienodos tendencijos staiga ima ir įsivyrąja mene, literatūroje? Kas nulemia tai, kad keli ar daugiau skirtingų mokslininkų, menininkų, politikų, įvairių visuomenės veikėjų įvairiose pasaulio vietose tuo pačiu metu sumąsto ir į gyvenimą paleidžia vienodas idėjas? (pvz., integralai, juodosios skylės, evoliucijos teorija). Kodėl taip nutinka, kad skirtingos asmenybės vienu metu padaro tuos pačius atradimus? Juk mintys ir idėjos kūno neturi. Tad galbūt jų gyvybės forma – energija? Gal šią energiją sugeneruoja visa žmonijos bendruomenė? Galbūt visų žemės gyventojų mintys yra suaustos į vientisą audinį, kuris tyvuliuoja aplink mūsų planetą kaip nematomas vandenynas. Ir kai vis daugiau ir daugiau žmonių ima austi tą pačią minties giją – idėja/atradimas lyg plūdė išnyra iš nematomų vandenų į paviršių. Taip, kas nematoma, tampa matomu. Naujas atradimas įgyja savo spalvą ir formą, pažymi savo gimimu naują pradžią ir pririša laiką. Atradimai lyg laiko plūdės, tuo pat metu išnirę į paviršių, jie atneša kažką naujo visai žmonijai. O gera tai bus ar bloga, priklauso nuo visų mūsų minčių.